Dosarul nr. 3-4101/2024

H O T Ă R Â R E

în numele Legii

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în ședință de judecată închisă în data de **16 decembrie 2024, în Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3**

În conformitate cu art. 226 alin. (2) Cod administrativ, deoarece participanţii la proces au depus cerere de apel, hotărârea este **întocmită integral în termen de 45 de zile lucrătoare** calculate începând cu data recepționării materialelor cauzei.

16 decembrie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău
sediul Rîșcani

În conformitate cu art. 46 alin. (1) CPC, instanța de judecată
specializată pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ:
Președintele ședinței, judecător, Bolocan Elena,
Grefier, Negru Elena,
Cu participarea:
Reprezentantului reclamantului, avocatul Kovali Vladimir,
Reprezentantul autorității publice pârâte, Fominîh Valeria,
Fiind respectată procedura legală de citare a participanților la proces, fiind conștienți de drepturile și obligațiile sale procedurale, în conformitate cu art. 218 Cod administrativ,

Examinând în **ședință publică în limba de stat cauza civilă în procedura contenciosului administrativ în limitele controlului judecătoresc – acțiunea în contencios administrativ** înaintată de Aramă Maria împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ prin care a fost respinsă cererea și obligarea autorității publice să emită act administrativ individual favorabil, –

C o n s t a t ă:

Acțiunea în contencios administrativ: În data de 12 septembrie 2024, avocatul Kovali Vladimir, acționând în interesele reclamantei Aramă Maria, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ prin care a fost respinsă cererea și obligarea autorității publice să emită act administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii, reprezentantul reclamantei indică, că la 02.07.2024, Aramă Maria a depus cerere la CTAS Buiucani privind verificarea corectitudinii stabilirii și calculării cuantumului pensiei, invocând că la calcularea pensiei perioada de până la 1999, perioada 06.11.2000 – 28.04.2001 de lucru la întreprinderea *****, nu este luată în calcul.

Menționează că, prin răspunsul nr.A-23/24 din 25.07.2024 reclamanta a fost informată că cererea sa cu privire la reexaminarea pensiei pentru limită de vârstă, cu nr.6359 din 01.11.2022, depusă online, a fost examinată. Respectiv, pensia pentru limită de vârstă a fost

reexaminată și aprobată prin decizia cu nr.43313 din 23.11.2022, prin care stagiul de cotizare realizat după stabilirea pensiei a constituit*****ani, iar venitul mediu anual asigurat valorizat – ***** lei, luând în considerație stagiul total de cotizare de ***** ani și a constituit ***** lei. În urma indexării efectuate la data de 1 aprilie 2023, cuantumul pensiei a fost majorat și la moment constituie *****lei lunar.

De asemenea, reclamantei i s-a comunicat că la stabilirea și reexaminarea pensiei pentru limită de vârstă nu a fost inclusă perioada de activitate 06.11.2000-28.04.2001 de la întreprinderea *****, nr.*****, deoarece agentul economic nu a prezentat declarațiile REV-5, pentru Aramă Maria. Pentru perioadele de activitate de la *****, nr.*****, nu este invocat salariul, deoarece agentul economic a prezentat declarațiile REV-5, dar nu a indicat salariul pentru lunile specificate, iar perioada de activitate de la *****, nr.*****, a fost inclusă în întregime în stagiul de cotizare la stabilirea și reexaminarea pensiei.

Notează că, nefiind de acord cu răspunsul oferit de CTAS Buiucani, reclamanta a formulat cerere prealabilă către CNAS. Prin răspunsul nr.4373/24 din 02.09.2024, reclamantei i s-a comunicat că în urma examinării dosarului de pensionare s-a constatat că începând cu *****Aramă Maria beneficiază de pensie pentru limita de vârstă, calculată pe baza venitului mediu lunar asigurat valorizat de ***** lei, luând în considerare stagiul total de cotizare de ***** ani, cuantumul căreia a constituit *****lei lunar. Iar ca urmare a indexărilor efectuate în anii 2018-2022 mărimea pensiei s-a majorat și la 01.04.2022 constituia *****lei.

Partea reclamantă susține că nici CNAS și nici CTAS n-a examinat cererea prin aspectele corectitudinii și legalității efectuării calculelor la stabilirea inițială a pensiei pentru limita de vârstă: - din care considerent perioada de activitate a reclamantei ***** este calificată drept perioadă de activitate în agricultură, or actele prezentate, inclusiv carnetul de muncă, probează elocvent că reclamanta a fost ***** în *****.

Relevă că, cuantumul pensiei pentru perioada de până la 01.01.1999 se calculează după formula: P = 1,35% x Tt x Vav, în care Tt - stagiul total de cotizare, ani; Vav - venitul mediu lunar asigurat valorizat.

Remarcă că la solicitările repetate să i se prezinte descifrat cum s-a calculat venitul mediu lunar asigurat valorizat, reclamanta până în prezent nu a primit răspuns.

Partea reclamantă invocă că actele administrative emise de autoritatea publică pârâtă nu corespund cerințelor art.118, 119 din Codul administrativ.

Consemnează că, potrivit art.52/1 din Legea 156/98, (1) Venitul mediu lunar asigurat realizat începând cu 1 ianuarie 1999 și inclus în calculul pensiilor pentru limită de vârstă și al pensiei de dizabilitate, stabilite până la 1 aprilie 2017, se valorizează reieșind din creșterea salariului mediu pe economie în anul precedent anului stabilirii pensiei față de anul realizării venitului asigurat, cu determinarea diferenței în mărimea pensiei. (2) Diferența în mărimea pensiei obținute se indexează cu coeficientul cumulativ de indexare a pensiilor de la anul stabilirii pensiei pînă la anul valorizării venitului asigurat, stabilit de Guvem, și se adaugă la cuantumul pensiei în plată la data valorizării. (3) Valorizarea pensîei pentru limită de vîrstă și a pensiei de dizabilitate stabilite pînă la 1 aprilie 2017 se va efectua pe etape. în anul 2017, începînd cu 1 aprilie, se vor valoriza pensiile beneficiarilor de pensii stabilite în anii 2001-2008. (4) Începînd cu 1 aprilie 2018 se valorizează pensiile pentru limită de vîrstă și pensiile de dizabilitate stabilite în anii 2012 - 2013, iar începînd cu 1 octombrie 2018 se valorizează pensiile pentru limită de vîrstă și pensiile de dizabilitate stabilite în perioada 1 ianuarie 2014-31 martie 2017.”

Astfel, în formula de calcul la valorizarea pensiei dacă un factor este incorect sau mai mic decît cel legal și produsul lor este incorect. Iar un act administrativ emis în temeiul calculelor greșite urmează a fi anulat după revizuirea lui.

Relevă că, conform art.10 alin.(2) lit.o) Codul muncii, angajatorul este obligat: să efectueze asigurarea socială și medicală obligatorie a salariaților în modul prevăzut de legislația în vigoare.

Prin urmare, susține că, calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, inclusiv prezentarea declarațiilor persoanelor asigurate (REV-5), era și este obligațiunea exclusivă a angajatorului, iar obligațiunea respectivă nu-i poate fi imputată reclamantei și nu constituie temei de neincludere a perioadei enunțate în stagiul de cotizare.

Subliniază că, potrivit pct. 55/11 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.165 din 21 martie 2017, în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie, la cererea persoanei se efectuează reexaminarea pensiei. Reexaminarea pensiei se efectuează în baza cererii și a documentelor cu privire la stagiul de cotizare și venitul asigurat pentru perioada de activitate realizată până la acordarea dreptului la pensie și care n-a fost luată în considerare la stabilirea pensiei. ”

Atrage atenția asupra faptului că, în dosarul personal al reclamantei lipsește calculul cuantumului pensiei până la 01.01.1999.

Specifică, că în conformitate cu prevederilor alin. 1 pct.a/1 din art. 49 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale care prevede, în aplicarea prevederilor prezentei legi, Casa Națională îndeplinește următoarele atribuții: oferă îndrumare în aplicarea dispozițiilor legale de către persoanele fizice și juridice cărora le revin drepturi și obligații ce decurg din prezenta lege.

Potrivit art.14 din aceiași lege, dreptul la pensie pentru limită de vîrstă se acordă dacă sînt îndeplinite cumulativ condițiile privind vîrstele de pensionare și stagiile de cotizare prevăzute de prezenta lege.

În coroborare cu art.15, pensia pentru limită de vîrstă poate fi stabilită la împlinirea vîrstelor standard de pensionare prevăzute la art.41, cu condiția realizării stagiului minim de cotizare de 15 ani. (2) Asiguratul care, la împlinirea vîrstei standard de pensionare, nu are stagiul minim de cotizare prevăzut la alin.(1) are dreptul la alocație în condițiile Legii nr.499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentm unele categorii de cetățeni. (3) În cazul în care, la împlinirea vîrstei standard de pensionare, asiguratul nu își exercită dreptul la pensie, la stabilirea pensiei se va lua în considerare stagiul de cotizare realizat la data solicitării.

Conform art.16 din legea precitată, cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă se determină conform formulei de calcul din anexa nr.2, reieșind din rata de acumulare de 1,35%, venitul mediu lunar asigurat, valorizat conform prevederilor art.8, și stagiul de cotizare realizat. (2) În cazul în care cuantumul pensiei calculate pentm un stagiu de cotizare prevăzut la art.42 alin.(l) este mai mic decît cuantumul pensiei minime stabilite la art.12 alin.(l), se acordă pensia minimă respectivă. (3) În cazul în care pensia calculată în condițiile unui stagiu de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensia calculată, care nu poate fi mai mică decât pensia minimă diminuată proporțional stagiului de cotizare realizat, dar nici mai mică de 50% din pensia minimă.

În coroborare cu art.40 din lege, decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale. (2) În caz de dezacord cu decizia

Casei Naționale de Asigurări Socialei, aceasta poate fi atacată în instanța de judecată, în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

Partea reclamantă mai invocă că, potrivit art.50 (Activitățile ce se includ în stagiul de cotizare), (1) În afară de perioadele specificate la art.5, în stagiul de cotizare se includ perioadele în care s-au desfașurat următoarele activități pînă la 1 ianuarie 1999: a) activitatea în calitate de membru de colhoz, indiferent de caracterul și de durata . programului de muncă. La calcularea vechimii în muncă în colhoz din perioada posterioară anului 1965, în cazul în care membrul de colhoz, nemotivat, nu a îndeplinit minimul stabilit, se ia în calcul perioada de prestare efectivă a activității; b) activitatea de creație a membrilor uniunilor de creație confîrmată de către secretariatele consiliilor de administrație ale uniunilor respective; c) activitatea în calitate de slujitor și lucrător al cultelor, începînd cu 1 aprilie 1992; d) îngrijirea unui invalid de gradul I, a unui copil invalid sub vîrsta de 16 ani sau a unei persoane care a depășit vîrstă de 75 de ani; e) studiul în instituțiile de învățămînt superior de zi; f) participarea la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova în perioada 2 martie - 13 august 1992, care se include în stagiul de cotizare în mărime triplă. (2) Modalitatea de includere în stagiul de cotizare a perioadelor indicate la alin.(1) se stabilește de către Guvern. (3) Cheltuielile aferente includerii în stagiul de cotizare a perioadelor specificate la alin.(1) lit.d)-f) se acoperă.de la bugetul de stat.

Conform art.51, stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit. (2) Modul de confirmare a stagiului de cotizare menționat la alin.(1) se stabilește de către Guvern.

Totodată, reieșind din prevederile art.52, (1) În venitul asigurat realizat anterior datei implementării evidenței individuale se includ toate tipurile de remunerare a muncii, primele și alte plăți asigurate, toate tipurile de remunerare a muncii colhoznicilor în gospodăriile colective, plata în natură. (2) Tipurile de venituri neasigurate sînt stabilite de Guvern. (3) Venitul asigurat se confirmă prin documentele eliberate de întreprinderi, organizații, instituții în care și-au desfășurat activitatea asigurații sau de organele ierarhic superioare, precum și de arhive. Documentele menționate se perfectează în modul stabilit de Guvern. (3) În cazul în care nu este posibil de a prezenta certificatul cu privire la venitul asigurat, deoarece documentele nu s-au păstrat la întreprinderile, instituțiile, organizațiile de stat sau obștești, la organele lor ierarhic superioare, precum și în arhive, lunile respective se substituie cu un număr similar de luni de activitate nemijlocit anterioare. (5) În cazul în care nu este posibil de a prezenta certificatul cu privire la venitul asigurat pe motiv că documentele nu s-au păstrat din cauza calamităților naturale sau a altor situații excepționale, cuantumul pensiei va fi calculat în modul stabilit de Guvern. (6) Pentru perioada de pînă la 1 ianuarie 2004, în venitul asigurat pentru personalul misiunilor diplomatice se include salariul mediu lunar calculat în monedă națională, determinat în modul stabilit de Guvern.

Subsecvent, partea reclamantă subliniază că prin Hotărîrea nr. 19 din 19.07.2016 Curtea Constituțională din Republica Moldova a apreciat că: „Pensiile pentru limită de vârstă se acordă pentru munca și serviciile prestate, prin îndeplinirea unor obligațiuni social importante. Prin natura lor social-juridică primară pensiile sunt sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor.

Având în vedere dispozițiile Constituției (art.47 alin.(2)), cetățenii au dreptul de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile Legii nr.156- XIV. De asemenea, Curtea subliniază că, potrivit art.10 alin.(3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, dreptul la pensie este imprescriptibil.

De altfel, în condițiile art.35 alin. (2) din lege în cazul neachitării la timp a pensiei din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia, aceasta se achită fără nici un fel de limite în termen.

În același timp, pot exista situații în care pensia nu se încasează la timp din motive ce nu sunt imputabile organului de asigurări sociale, dar nu depind nici de voința beneficiarului pensiei, însă legea și în asemenea situații îl sancționează pe titularul pensiei.

Curtea reiterează că dreptul de proprietate nu este unul absolut și poate fi supus unor limitări. In acest context, Curtea reține că o restrângere a drepturilor relative garantate de Constituție trebuie să fie prevăzută de lege, să fie necesară în interesele menționate la art.54 alin.(2) din Legea fundamentală, să fie proporțională cu situația care a determinat-o și să nu aducă atingere substanței dreptului de proprietate, altfel spus - să servească unui interes public legitim.

Prin urmare, cu referire la interesul public în discuție, punând în balanță interesul statului de a stabili anumite termene de apariție, exercitare sau apărare a drepturilor civile în scopul asigurării certitudinii juridice, pe de o parte, și dreptul cetățenilor de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile legii, aceasta fiind, de regulă, sursa lor primară de existență, pe de altă parte, Curtea constată că acesta din urmă prevalează."

Astfel, partea reclamantă solicită: - anularea răspunsului CNAS nr.4373/24 din 02.09.2024, - anularea răspunsului CTAS Buiucani nr.A-23/24 din 25.07.24, - anularea deciziei CTAS Buiucani nr.93/2017/33082 din 29.05.2017 în partea ce ține de neincluderea în calculul pensiei a perioadelor de activitate a reclamantei Aramă Maria: până la 01.01.1999, 04.2000 – 04.2001, anul 2003 și mai, iunie 2008, cu obligarea autorității publice pârâte să includă în calculul pensiei reclamantei a perioadelor menționate și în recalculările ulterioare.

Referința autorității publice pârâte Casa Națională de Asigurări Sociale: În apărarea sa pârâtul a înaintat referință, solicitând respingerea ca neîntemeiată a acțiunii în contencios administrativ înaintate de către Aramă Maria.

În motivarea referinței indică, că pensia de asigurări sociale este un drept bănesc cuvenit asiguratului, în condițiile Legii 156/1998, corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

Notează că, în conformitate cu prevederile art.3 lit. e) al Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, sistemul public de asigurări sociale se organizează și funcționează având ca principiu de bază, principiul contributivității, conform căruia prestațiile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de asigurări sociale, drepturile privind stabilirea/recalcularea prestațiilor sociale se cuvin în temeiul achitării contribuțiilor de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Potrivit prevederilor art. 7 al Legii nr.156/1998, confirmarea stagiului de cotizare realizat după 01.01.1999 se face pe baza datelor din contul personal, gestionat în conformitate cu Legea nr. 489/1999 privind sistemul public al asigurărilor sociale.

Astfel, potrivit art.36 al Legii nr.489/1999, stagiul de cotizare se exprimă în ani și se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuții, în mărimile stabilite, la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Conform art. 32 al aceleiași Legi, neplata în termenele stabilite a contribuției de asigurări sociale de către asigurații cu declarație de asigurare sau cu contract de asigurare atrage după sine decăderea din drepturile la prestații până la achitarea contribuțiilor restante și a majorărilor de întârziere aferente.

Respectiv, pârâtul remarcă, că în situațiile în care lipsește informația despre careva perioade în contul persoanei asigurate, perioadele respective nu se includ în stagiul de cotizare și venitului mediu lunar asigurat.

În continuare, menționează că, potrivit art.57 al Legii nr.489/1999, în scopul ținerii Registrului de stat al evidenței individuale angajatorii sunt obligați să pună la dispoziția Casei Naționale de Asigurări Sociale și a structurilor ei teritoriale datele și documentele necesare ținerii evidenței stagiului de cotizare și plății contribuțiilor de asigurări sociale pentru perioada anilor 1999-2017.

Explică, că Registrul de stat al evidenței individuale se formează în baza datelor declarate de către angajatori, ceea ce asigură acumularea informațiilor la conturile personale de asigurări sociale referitoare la mărimea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate și transferate la bugetul asigurărilor sociale de stat. Respectiv, angajatorul poartă responsabilitatea privind declararea în aspect nominal a contribuțiilor calculate pe toți angajații entității conform documentelor de evidență contabilă în strictă coincidență cu calculele efectuate la întreprindere în folosul angajaților.

Precizează că, potrivit prevederilor art.53 al Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, pensia pentru limită de vârstă se calculează, din venitul mediu lunar asigurat valorizat, realizat după 1 ianuarie 1999, luându-se în considerare stagiul de cotizare total.

Conform art.8 al Legii prenotate, baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei.

Valorizarea reprezintă indexarea venitului mediu lunar asigurat realizat începând cu 1 ianuarie 1999, reieșind din coeficientul de creștere a salariului mediu pe economie din perioadele contributive până la anul precedent anului de stabilire a pensiei. Coeficienții de valorizare pentru fiecare an se aprobă de Guvern în fiecare an la 1 aprilie.

Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuțiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuții stabilite prin lege pentru aceste perioade și numărul total de luni de cotizare. Formula de calcul a venitului mediu lunar asigurat este redată în anexa nr.1 a Legii nr. 156/1998.

Specifică, că în urma examinării dosarului de pensionare al reclamantei Aramă Maria s-a constatat că începând cu *****reclamanta beneficiază de pensie pentru limită de vârstă, calculată pe baza venitului mediu lunar asigurat valorizat de ***** lei, luând în considerare stagiul total de cotizare de ***** ani, cuantumul căreia a constituit - *****lei lunar. Ca urmare a indexărilor efectuate în anii 2018 - 2022 mărimea pensiei s-a majorat și constituia de la 01.04.2022 - *****lei lunar.

Menționează că, în conformitate cu prevederile art.33 alin.(4^2) din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, se prevedea reexaminarea pensiilor pentru limită de vârstă persoanelor care au activat în câmpul muncii după realizarea dreptului la pensie, cu condiția că pensia este mai mare decât ce aflată în plată. Reexaminarea se efectua eșalonat, în dependență de anul ieșirii la pensie și durata stagiului de cotizare realizat după stabilirea pensiei. Persoanele care s-au pensionat până la 01.01.1999 și au realizat un stagiu de cotizare după pensionare de la 5 până la 7 ani au obținut dreptul la reexaminarea pensiei de la 01.01.2022. Noile drepturi la pensie se acordă începând cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea și actele necesare la organul de asigurări sociale.

Respectiv, la cererea depusă în formă electronică la data de 01.11.2022, pensia reclamantei a fost reexaminată pentru stagiul de cotizare realizat după stabilirea pensiei de*****ani și din venitul mediu lunar asigurat valorizat de - ***** lei (conform datelor contului

personal de asigurări sociale), luându-se în considerare stagiul total de cotizare de ***** ani și a constituit de la 01.12.2022 - ***** lei lunar. Astfel, contribuțiile de asigurări sociale confirmate prin contul personal de asigurări sociale au fost valorizate conform normelor menționate prevăzute în anexa nr.1 al Legii nr.156/1998. Respectiv, venitul mediu lunar asigurat valorizat, a fost determinat conform formulei din anexa nr.1 al Legii nr.156/1998, a constituit Vav=***** lei (2791218,78:273 luni).

Pârâtul afirmă că, în stagiul de cotizare au fost incluse toate perioadele de activitate confirmate documentar de către reclamantă pentru perioada de până la 01.01.1999 și după 01.01.1999 conform datelor contului personal de asigurări sociale. Totodată, în stagiul de cotizare la stabilirea și reexaminarea pensiei pentru limită de vârstă nu a fost inclusă perioada de activitate 06.11.2000 - 28.04.2001 din cadrul *****, deoarece nu este confirmată prin datele contului personal de asigurări sociale.

În cadrul dezbaterilor judiciare, în temeiul art. 218 Cod administrativ al RM, art. art. 211, 213, și art. 233 Cod de procedură civilă al RM:

În ședința de judecată, reclamanta Aramă Maria nu s-a prezentat, fiind reprezentată de avocatul ales, Kovali Vladimir, care a susținut în fapt și drept cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea integrală a acțiunii în contencios administrativ.

Reprezentantul pârâtului Casa Națională de Asigurări Sociale, Fominîh Valeria, în ședința de judecată a solicitat respingerea acțiunii în contencios administrativ ca fiind neîntemeiată, în baza circumstanțelor de fapt și drept expuse în referință.

Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ:

În fapt și în drept, obiectul acțiunii în contencios administrativ îl constituie acțiunea în contencios administrativ înaintată de Aramă Maria împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ prin care a fost respinsă cererea și obligarea autorității publice să emită act administrativ individual favorabil.

În drept, instanța de judecată reține că, în temeiul art. 17 din Codul administrativ, **drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.**

În temeiul art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, **orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.** O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci cînd **autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.**

În temeiul art. 206 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației cînd se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

În temeiul art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este

inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

În temeiul art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: a) există o hotărîre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 CA – procedura prealabilă; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Astfel, analizând materialele dosarului judiciar prin coroborare cu materialele dosarului administrativ, respectiv argumentele participanților la proces, având în vedere faptul că, în prezenta cauză părțile nu au invocat, precum nici nu au probat prin probe pertinente că ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau că, la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, –

Nu sunt temeiuri de a considera că acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 din Codul administrativ, a fost respectată procedura prealabilă de adresare în instanța de judecată, acțiunea a fost semnată și depusă de către reprezentantul împuternicit al reclamantului, avocatul Kovali Vladimir, iar reclamantul poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, –

Instanța de judecată ajunge la concluzia că, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Aramă Maria împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova **privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea autorității publice să emită act administrativ individuala favorabil** întrunește condițiile pentru

admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ și respectiv, este pasibilă de examinare în fond.

Aprecierea instanței de judecată cu privire la **fondul acțiunii în contencios administrativ:** Audiind explicațiile participanților la proces, examinând circumstanțele de fapt și drept invocate prin prisma probelor pertinente și concludente administrate în proces, instanța de judecată ajunge la concluzia **că este legal și întemeiat să respingă ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ**, având în vedere argumentele reținute *infra.*

Obiectul juridic al acțiunii în contencios administrativ îl constituie cererea de chemare în judecată înaintată de Aramă Maria împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ prin care a fost respinsă cererea și obligarea autorității publice să emită act administrativ individual favorabil, **care constituie acțiune în contestare și obligare.**

Astfel, **în fapt**, **apreciind obiectiv explicațiile participanților la proces prin coroborare cu înscrisurile care constituie parte integrantă a dosarului administrativ și a dosarului judiciar**, pertinente și concludente pentru judecarea completă și obiectivă a cauzei prin prisma prevederilor art. art. 117 – 122, art. 130 CPC, instanța de judecată constată următoarele circumstanțele de fapt: Aramă Maria, identificată prin cod personal, beneficiază de pensie pentru limită de vârstă începând cu data de *****.

Potrivit deciziei CTAS Buiucani nr.93/2017/33082 din 30.05.2017, pensia reclamantei a fost calculată pe baza venitului mediu lunar asigurat valorizat de ***** lei, luând în considerare stagiul total de cotizare de ***** ani, și a constituit *****lei lunar. (f.d.1 dosar administrativ)

Se atestă faptul că, ulterior, în urma indexărilor și reexaminării efectuate, cuantumul pensiei reclamantei a fost majorat. (f.d.19-35 dosar administrativ)

Potrivit cererii de chemare în judecate înaintate, în data de 02 iulie 2024 reclamanta Aramă Maria s-a adresat cu cerere către CTAS Buiucani, solicitând verificarea corectitudinii calculării și stabilirii pensiei, invocând faptul că în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de până la 1999, precum și perioada de activitate la întreprinderea ***** de la 06.11.2000 până al 28.04.2001.

Prin răspunsul nr.A-23/24 din 25.07.2024, reclamanta a fost informată că, prin decizia nr.43313 din 23.11.2022 a fost reexaminată și aprobată pensia pentru limita de vârstă de care beneficiază, în baza stagiului de cotizare realizat după stabilirea pensiei de*****ani și venitul mediu lunar asigurat valorizat de ***** lei, luând în considerație stagiul total de cotizare de ***** ani. Ulterior, în urma indexării efectuate la data de 1 aprilie 2023, cuantumul pensiei a fost majorat, constituind la moment *****lei lunar.

De asemenea, reclamantei i s-a comunicat că la stabilirea și reexaminarea pensiei pentru limită de vârstă nu a fost inclusă perioada de activitate 06.11.2000-28.04.2001 de la întreprinderea *****, nr.*****, deoarece agentul economic nu a prezentat declarațiile REV-5, pentru Aramă Maria. Pentru perioadele de activitate de la *****, nr.*****, menționate în petiție, nu este invocat salariul, deoarece agentul economic a prezentat declarațiile REV-5, dar nu a indicat salariul pentru lunile specificate, iar perioada de activitate de la *****, nr.*****, a fost inclusă în întregime în stagiul de cotizare la stabilirea și reexaminarea pensiei. (f.d.13 dosar judiciar)

Nefiind de acord cu răspunsul oferit de CTAS Buiucani, reclamanta a formulat cerere prealabilă către CNAS. (f.d.23-24 dosar judiciar)

Prin răspunsul nr.4373/24 din 02.09.2024, reclamantei i s-a comunicat că în stagiul de cotizare au fost incluse toate perioadele de activitate confirmate documentar pentru perioada de

până la 01.01.1999, iar după 01.01.1999 conform datelor contului personal de asigurări sociale. În stagiul de cotizare la stabilirea și reexaminarea pensiei pentru limită de vârstă nu a fost inclusă perioada de activitate 06.11.2000 - 28.04.2001 din cadrul *****, deoarece nu este confirmată prin datele contului personal de asigurări sociale. (f.d.25-26 dosar judiciar)

În continuare, în data de 12 septembrie 2024, reclamanta s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune. (f.d.6-9 dosar judiciar)

În drept, în temeiul art. 277 – 278 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionare în termen legal a unei cereri se poate adresa instanţei judecătoreşti competente pentru anularea actului, repunerea în drept şi repararea prejudiciului.

Acţiunile în contenciosul administrativ se examinează de instanţele judecătoreşti respective conform normelor generale ale prezentului cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia contenciosului administrativ.

În temeiul art. 195 Cod administrativ al RM, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu exceptia art. 169–171.

În temeiul art. 224 alin. (1) din Codul administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;

b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată; c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată; d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul; e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;

f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

În temeiul art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

În temeiul art.225 alin.(4) din Codul administrativ, alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ sînt reglementate expres prin legi speciale.

În temeiul art. 93 alin. (1) – (3) din Codul administrativ, (1) **fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția**, (2) prin derogare de la prevederile alin. (1), **fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale**, iar (3) reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Având în vedere circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, instanța de judecată ajunge la concluzia să respingă ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Aramă Maria împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ prin care a fost respinsă cererea și obligarea autorității publice să emită act administrativ individual favorabil.

În temeiul art.53 alin.(1)-(2) din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, **pensia pentru limită de vîrstă se determină prin cumularea stagiului de cotizare realizat pentru perioada de pînă la 1 ianuarie 1999 și începînd cu 1 ianuarie 1999**. (2) Pensia pentru limită de vîrstă se calculează, conform prevederilor art. 16, din venitul mediu lunar asigurat valorizat, realizat după 1 ianuarie 1999, luîndu-se în considerare stagiul de cotizare total.

În temeiul art.7 alin.(1) din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, **dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din contul personal**, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale.

În temeiul art.51 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, (1) **Stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenţei individuale se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit**. (2) Modul de confirmare a stagiului de cotizare menţionat la alin.(1) se stabileşte de către Guvern.

În temeiul art.8 alin.(1)-(2) din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, **baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei**.

(1^1) Valorizarea reprezintă indexarea venitului mediu lunar asigurat realizat începînd cu 1 ianuarie 1999, reieșind din coeficientul de creștere a salariului mediu pe economie din perioadele contributive pînă la anul precedent anului de stabilire a pensiei. Coeficienții de valorizare pentru fiecare an se aprobă de Guvern în fiecare an la 1 aprilie.

(2) **Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuţiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuţii stabilite prin lege pentru aceste perioade şi numărul total de luni de cotizare**. Formula de calcul a venitului mediu lunar asigurat este redată în anexa nr.1, parte integrantă a prezentei legi.

În temeiul art.52 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, **în venitul asigurat realizat anterior datei implementării evidenţei individuale se includ** toate tipurile de remunerare a muncii, primele şi alte plăţi asigurate, toate tipurile de remunerare a muncii colhoznicilor în gospodăriile colective, plata în natură.

(2) Tipurile de venituri neasigurate sînt stabilite de Guvern.

(3) **Venitul asigurat se confirmă prin documentele eliberate de întreprinderi, organizaţii, instituţii în care şi-au desfăşurat activitatea asiguraţii sau de organele ierarhic superioare, precum şi de arhive**. Documentele menţionate se perfectează în modul stabilit de Guvern.

(4) Începînd cu 1 aprilie 2018 se valorizează pensiile pentru limită de vîrstă şi pensiile de dizabilitate stabilite în anii 2012–2013, iar începînd cu 1 octombrie 2018 se valorizează pensiile pentru limită de vîrstă şi pensiile de dizabilitate stabilite în perioada 1 ianuarie 2014 – 31 martie 2017.

(5) În cazul în care nu este posibil de a prezenta certificatul cu privire la venitul asigurat pe motiv că documentele nu s-au păstrat din cauza calamităţilor naturale sau a altor situaţii excepţionale, cuantumul pensiei va fi calculat în modul stabilit de Guvern.

În temeiul art.16 alin.(1) din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă se determină conform formulei de calcul din anexa nr.

2, reieșind din rata de acumulare de 1,35%, venitul mediu lunar asigurat, valorizat conform prevederilor art. 8, și stagiul de cotizare realizat.

În temeiul art.33 alin.(4^1) din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea/reexaminarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă/pensie de dizabilitate în condițiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decât o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată este mai mare decât pensia aflată în plată.

În speță, reieșind din materialele dosarului administrativ prezentat de autoritatea publică, reclamanta Aramă Maria beneficiază de pensie pentru limita de vârstă începând cu data de *****. În urma indexărilor și reexaminării efectuate, cuantumul pensiei reclamantei a fost majorat, constituind de la 01.04.2024 - *****lei lunar.

Instanța de judecată reține că, la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă în stagiul de cotizare au fost incluse toate perioadele de activitate confirmate documentar pentru perioada de până la 01.01.1999, iar după 01.01.1999 conform datelor contului personal de asigurări sociale.

Instanța reține că, în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate 06.11.2000 - 28.04.2001 din cadrul *****, deoarece perioada respectivă nu este confirmată prin datele contului personal de asigurări sociale.

Totodată, în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate de la *****, și anume, lunile 04, 05, 09, 11, 12 anul 2000, dat fiind faptul că reieșind din datele contului personal al reclamantei, pentru lunile respective nu sunt înregistrate salariile achitate reclamantei de către angajator, nefiind achitate contribuțiile de asigurări sociale. (f.d.12-16 dosar administrativ)

Se atestă faptul că, perioada de activitate a reclamantei în anul 2003 a fost inclusă în stagiul de cotizare la calcularea și stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, fapt ce se confirmă prin informația reflectată în deciziile de stabilire și reexaminare a pensiei reclamantei. (f.d.1, 25 dosar administrativ)

Cât privește perioada mai-iunie 2008, de activitate a reclamantei în cadrul *****, reieșind din datele contului personal, pentru lunile respective nu sunt înregistrate salariile achitate reclamantei, nefiind achitate contribuțiile de asigurări sociale.

În ceea ce privește argumentele reclamantului, întemeiate pe pretinsa obligație a autorității publice pârâte de a investiga omisiunea angajatorilor de acționa legal în raport cu salariatul, în ceea ce privește perioadele în care reclamantul pretinde că sunt contributive și urmează să fie incluse în stagiul de cotizare, instanța de judecată constată că acestea sunt întemeiate pe interpretarea eronată a normelor de drept citate supra.

Astfel, analizând argumentele expuse de reclamant în cererea de chemare în judecată, în coraport cu circumstanţele de fapt ale speţei și cadrul legal aplicabil, instanța de contencios administrativ conchide că, activitatea administrativă efectuată de autoritatea publică pârâtă este una legală și întemeiată, fiind efectuată în strictă conformitate cu prevederile legislației. Prin urmare, instanța nu a constatat admiterea de încălcări la emiterea actelor administrative contestate și respingerea cererii privind emiterea actului administrativ individual favorabil, legalitatea acestora nefiind pusă la îndoială de către instanța de judecată și nefiind combătută prin probe pertinente și concludente de către reclamant.

În aceeași timp, instanța de judecată conchide că încălcările revendicate prin prezenta acțiune, nu își găsesc confirmare prin prisma cadrului normativ în vigoare la data desfășurării activității administrative, respectiv argumentele părții reclamante în acest sens sunt întemeiate pe interpretarea eronată a normelor de drept material.

Având în vedere faptul că instanța de judecată s-a expus asupra argumentelor de principiu invocate de către părți, în rest, instanţa de judecată respinge argumentele reclamantului, reprezentantului reclamantului și consideră că nu este necesar să răspundă la fiecare în parte, acestea fiind vădit neîntemeiate şi inadmisibile, ori, în sensul jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru apărarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului obligă, inter alia, instanţele naţionale să examineze adecvat declarațiile, argumentele şi probele, cu toate acestea, deşi articolul 6 § 1 al Convenției obligă instanţele să-și motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanțelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea Van de Hurk v. the Netherlands, 19 aprilie 1994, §§ 59 și 61, Series A nr. 288, și Burg v. France (dec.), nr. 34763/02, ECHR 2003-II).

Or, întinderea obligaţiei de a-și motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea Ruiz Torija v. Spain și Hiro Balani v. Spain, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A și 303-B, § 29 și, respectiv, § 27; și Helle v. Finland, 19 decembrie 1997, § 55, Reports of Judgments and Decisions 1997-VIII, inclusiv hotărârea Curţii Europene a Drepturilor Omului pronunţată în pricina Fomin v. Moldova, nr. 36755/06, § 31, 11 octombrie 2011).

În concluzie, **ținând cont de circumstanțele constatate și normele de drept reținute supra, întru respectarea principiului legalității procesului judiciar și respectiv, al dreptului la un proces echitabil, cu respectarea limitelor controlului judecătoresc, instanța de judecată ajunge la concluzia să respingă ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ** înaintată de Aramă Maria împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ prin care a fost respinsă cererea și obligarea autorității publice să emită act administrativ individual favorabil, în conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f), art. 225, 226 din Codul administrativ – **deoarece nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–b) Cod administrativ al RM.**

Compensarea cheltuielilor de judecată:

În temeiul art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă al RM, aplicabil prin prisma art. 195 Cod administrativ, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată, context în care, deoarece acțiunea în contencios administrativ se respinge, se constată că, la cererea reclamantului, nu există temei de compensare a cheltuielilor de judecată.

Partea dispozitivă: În conformitate cu prevederile art. art. 236, art. 238 – 241, art. art. 277 – 278 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, art. 22, 24, 219 și art. 224 alin. (1) lit. f) art. 225, 226 și art. 232 Cod administrativ al Republicii Moldova**,** în urma deliberării, instanța de judecată, –

H o t ă r ă ș t e:

A **respinge ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ –** înaintată de Aramă Maria împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ prin care a fost respinsă cererea și obligarea autorității publice să emită act administrativ individual favorabil.

Se explică că, hotărârile în fond se motivează în scris în termen de 45 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de apel depuse în termen sau în termen de 45 zile lucrătoare de la

depunerea unei cereri de motivare a hotărîrii. Cererea de motivare a hotărîrii se depune în termenul de decădere de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, în temeiul art. 226 alin. (2) Cod administrativ al RM.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile calculate de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Președintele ședinței, judecător – Elena Bolocan

Copia corespunde originalului,

Judecător Elena Bolocan

Actul judecătoresc este public și poate fi accesat pe pagina web a instanței www.jc.instante.justice.md.